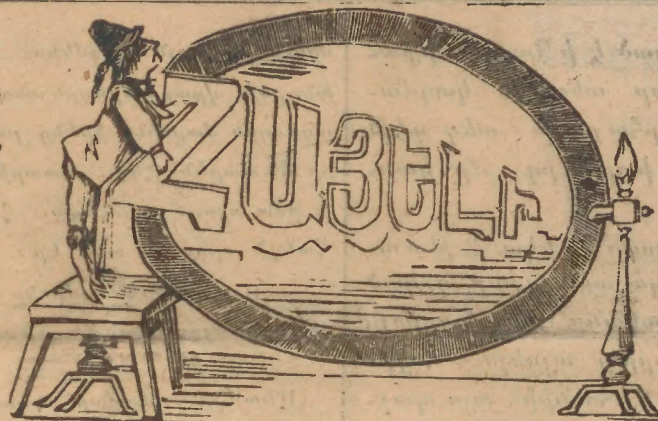

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ

Պարկարից համար
ցարեկան ֆրբ 10
վեցամսեայ 5
ԿԱՆԻԻԿ

20

ՍԱՆԻԻՍ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ

Արտասահման
Ցարեկան ֆրբ 12
վեցամսեայ 6
ԿԱՆԻԻԿ

20

ՍԱՆԻԻՍ

ՀԱՆԴԵՍ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԶԱՒԵՇՏԱԿԱՆ

Կը հրահարակուռի հարաք օրերը: Մա-
նուցման տողը 10 Սանդիմ: Եկու քիւ ա-
ռաջ հրահարակուռած քերքը 40 Սանդիմ:
Զհրահարակուռած գրու քիւ նը ես յսրու իր:

Հասցե
DIRAN PAPAZIAN
RUE DRAGOMAN K. STEPAN
(BULGARIE) VARNA

ԱԶԳԱՅԻՆ

Օրմանեան Սրբազան իր հետն ու-
նենալով Երուսաղէմի Պատր. փոխանորդ-
երէցեան Տ. Գէորգ ինչպէս նաեւ Ռէվա-
հիրճեան Տ. Գաբրիէլ եպիսկոպոսները,
անցեալ երկուշաբթի Ռուսիոյ դեսպա-
նատունը երթալով՝ զեսպանին միջոցաւ
նիքօլա մեծ Դուքսին ներկայացեր ու
բարի գալուստ մաղթեր է. բայց Դուք-
սը փոխադարձ այցելութեան չէ գացած
Պատրիարքին, ինչպէս գրուած էր տե-
ղական թերթի մը մէջ, այլ՝ այցելու-
մը չէր կրել:

Մեծ Դուքսը անցեալ հինգշաբթի
օրը Պոլսէն մեկնեց է յ'Օստէս:

— Պատրիարքարանը գաւառներու
մէջ ամենէն աւելի կարօտեալ ազգայ-
նոց բաժնուելու համար այս անգամ ալ
200 սոկի զրկած է Առաջնորդարաննե-
րուն:

— Պատրիարքարանը հրամայեր է
Կէտէի հայոց հոգեւոր հովիւ Տ. Մա-
նուէլ քահանային, որ հիմա Բիրէ կը

գտնուի, անմիջապէս երթալ 'ի Կէտէ
և հոն գտնուած ազգային սեպհական
կալուածներու մասին ընդարձակ տեղե-
կալիր մը զրկել:

Կեդրոնական սնտուկէն ալ յիշեալ
քահանային 1000 զրուշ զրկուեր է, 'ի
նկատի առնելով ապրուստի մասին անոր
ունեցած խիստ անձուկ վիճակը:

— Անցեալ հինգշաբթի օրը Յու-
նաց Կ. Պոլսոյ Պատրիարքը մեր Պատ-
րիարքարանը երթալով մէկ ժամէն ա-
ւելի տեսակցեր է Օրմանեան Սրբազա-
նին հետ գաղիերէն լեզուաւ. միանգամ
ընդ միշտ վերջ տալու համար հակա-
ռակ քրիստոնէական եկեղեցւոյ կանոնաց
երբեմն եղած կրկնակի պատկազրու-
թեանց:

(Մա զթեքսը որ ալ այս անգամ հիմ
բռներ:)

— Կ. Պոլսոյ առաջնակարգ դա-
ստն պատկանող հայ տիկիները՝ յառա-
ջիկայ Յունկարի մէջ 'ի նպատակ Սզգա-
յին Հիւանդանոցի նուազահանգէս մը
կազմակերպելու վրայ են եղեր:

— Պոլսական թերթերու մէջ կը
կարդանք թէ Ֆիլիպէէն բազմաատորա-

գիր մանգլ՝ մը գացած է ի Պատրիարքարան, խնդրելով որ տեղւոյն կազմալուծեալ թաղ խորհուրդին տեղ գէթ առժամանակեայ խորհուրդ մը կարգուի:

— Խառն ժողովը դեկտ. 3 թուականաւ հետեւեալ պաշտօնագիրը ղրկած է մինչև նոյն թուականը Պուլկարիոյ, Ռումանիոյ և Աւստրիոյ այցելու հովիւ եղող Տ Արսէն Վ. Վեհաւնի. այս պաշտօնագիրը կուգայ լուսթեան դատապարտել այն կարգ մը զրպարտիչ և երկայնաման թարապառու մ թղթակիցները, որոնք տեղական թերթերու միջոցաւ կոկորդինն պատռելու աստիճան կը պողային թէ Արսէն վարդապետ Կեղծ այցելու հովիւ է: Աւելի զարմանալին սա է որ, գտնուեցան խմբագիրներ, որոնք ժամանակին իրենց թերթերուն մէջ Արսէն վարդապետի այցելու հովիւ կարգուիլը հրատարակած ըլլալին մոռնալով, վերոյիշեալ կամաւ թերթհաւատներուն ձայնակցեցան:

Պատրիարքարան Հայոց 3. Դեկ. 98

կոստանդնուպոլիս

Դիւան Խառն ժողովոյ

Ազգ. Կեդր. վարչութեան

Համար 6613

Հոգեւոր Հոգեւոր Սիրելի ի Բրիտոս

Ամենայն Հայոց Վեհ. Հայրապետն նախորդ ամսոյ 5 թուականաւ յոռ մեզ ուղղած օրհնառաք կոնգակովն կը յայտնէ թէ Ձեր սիրելութիւնը անցեալ տարի Այցելու հովիւ կարգուած է Ռումանիոյ, Պուլկարիոյ և Սուլթանի Հայոց, և յայտնելով թէ Ձեր պաշտօնավարութեան շրջանն ինչպէս դոյժ եւս կանխեւ եք զեկուցանել նորին Վեհափառութեան, լրացած է, կը հաղորդէր այս մասին իր հրահանգներն Պատրիարքարանիս:

Ազգ. Կեդր. վարչութեան Խառն ժողովն, այս Հայրապետական կոնգակին վրայ Ձեր սիրելութիւնը ազատ համարելով այլ ևս իրեն յանձնուած պաշտօնէն, որոշեց որ՝

մինչև որ նոյն կողմերու առաջնորդութեան խնդրոյն վրայ կարեւորն տնօրինուի, տեղական ազգային մարմինք իրենց յարաբերութիւնները կատարեն Ազգ. Պատրիարքարանի հետ և ըստ որում տրուեցաւ հարկ եղած հրահանգն որոց որ անկէր:

Այս տնօրէնութիւնը հաղորդելով նաև Ձեր սիրելութեան ի գիտութիւն:

Մնամ Աղօթարար, Պատրիարք Կ. Պոլսոյ
ՄԱՂԱՔԻԱ ԱՐԲ. ՕՐԽԱՆԵԱՆ

Հոգեւոր

Տ. Արսէն վարդապ. Վեհաւնի
ի Ֆիլիպէ

ՊԱՐԱՅԱՆԴԵՍԸ

Ազգ. վարժարանի շինութենէ մնացած պարտուց բաշխման ի նպաստ այս գիշեր տրուելիք պարահանութիւնը ապահովուած է. որովհետև մինչև այս առաւօտ, բացի ապահովներէ, 800 ֆրանքի տոմսով վաճառուած ու գտնուած է:

Աւելորդ չենք համարիր ծանուցանել նաև որ, առաջին անգամ ըլլալով, 20 հոգիէ բաղկացեալ զինուորական օրհնարան (ոչ թէ պանտան) անձնուիրաբար պիտի նւազէ:

Սօփիաի վիճակահանութեան մէջ շահող զլուսւոր թիւերն են

Թիւ	4493	Ֆր.	30,000
"	5129	"	5,000
"	10395	"	3,000
"	47519	"	2,000
"	7566	"	1,000

404, 16,488, 18,157, 28,937, 32, 473 թիւերը 500կան ֆրանք:
7,582, 8,956, 15,403, 29,555, 29, 488, 30,448, 33,346, 34, 909, 37,844, 39,792 թիւերը 200կան ֆրանք:

ՊԱՏԱՍԻԱՆ

Առ : Տ . Խ . Մ . Ի . Վ . առնա . — Կարգադիր մասնախումբը կը յայտարարէ որ այս գիշերուան տրուելիք պարահանդէսը՝ ՄԻՄԻԱՅՆ վարժարանին շինութենէն մնացած պարտուց բարձման 'ի նպաստ կը տրուի :

Բ . Երկու տարի առաջ Հայուհեաց ընկերութեան կողմէ սարքուած ու մինչև ցարդ ձգձգուած վիճակահանութեան վերջ մը տալու համար երկուստեք համաձայնութեամբ որոշուած է նոյն ընկերութեան ձեռագործ ներքն վրայ ուրիշ նիւթեր ալ աւելցնելով այս գիշեր վիճակահանութիւնը կատարել , ու ասով նոյն տոմսակները ոչնչացնել , միանգամ ընդ միշտ վերջ տալու համար 2 տարիէ 'ի վեր տոմսակը ձեռքը պատսորներու կողմէ եղած իրաւացի դիտողութեանց :

Կրողուած է նաև որ , այդ տոմսակներու շրջաբերութենէն տիկնանց քով հաւաքուած գումար ալ պարահանդէսէն փոխադրելով գումարին վրայ աւելցուելով , վարժարանի շինութենէն մնացած պարտքին պիտի տրուի :

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ

Աժանա Բոժոժիկ և Ընկ .

Վառնա

Քէօշէ — պուճախ ակմբոց մէջ կըսուի թէ Յունվարի մէջ կ'ոնցէս մը պիտի տրուի 'ի նպաստ Հէնց-Հինցիանց կոմիտէի :

Իմացուելով որ փետրայի ու 3—4 թուներու տէր 62-նոց խըռֆած մը՝ իր պզտիկ աղջիկան տարիքն ունեցող 20 տարեկան օրորդի մը հետ ամուսնանալու արտառոց և դատապարտելի գաղափարային հիւանդութենէ մը բռնուած է , անցեալ իրիկուն փետին ու աղջիկներուն ձեռքովը խնամօք պատրաստուած յուպոխ — շեֆերիախան պատթիլէն բաւական քանակութեամբ ոռաւ . յետոյ ասոր դէմ բողոքելու համար քահանային դիմեց . ուրկից ալ «անոյններ և ուրախութեան ըլլայի հաստատագիր մը առնելէն ետքը՝ բերանը սրբեց ու տեղը նստաւ :

Այսուհետեւ «Իրաւունքը ֆրանսական դրօշակին պէս սեռագոյն (հայապիկրաքիթուօքի) տարազով պիտի տեսնենք :

Օրինակ : «Մէնպար մէփուգէտէն լսածնուց նայելով , զա քաւթօֆ նա չուշկա պուսէնէ տիր խիստ շատ տօպրէ : »

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

98 . Դեկ . 3 Աղեքսանդրիա

ԹԱՅԻՊ (շառ սոթէկ)

ՄԱԼԷՇ (հոգ չէ , վնաս չունի)

ԱՆՆԱՄԱԼԻ (ինչո՞ւս պէտք)

Երբ երանելին Տէր Օրմոնեան և իրենները տակաւին Գումգարուի չէին տիրած Սահմանադրութիւն անունով օրէնք մը ունէինք մեր ներքին գործերը վարելու համար . ամեն կողմ գէշ աղէկ ընդունուեցաւ , բայց Եգիպտոսի համար այնպէս չեղաւ . թէեւ այդ օրէնքին տրամադրութեանը կենթարկուէր իբրեւ Պոլսոյ մէկ թէմը :

Ինչ որ ալ ըլլայ , բան մը որ անպայման կերպով ամեն ձև առնելու չափ ձգուն և միշտ գոյն փոխելու ընդունակ չէ , չը կըրնար ապրիլ այս փարաւոններու հայրենիքին մէջ . ուր մարգարէները մարգասպան ըլլալու կը հարկադրուին . և վերջապէս վայր մը որ Աստուած Իսրայելացւոց մեղքերուն 'ի պատիժ քաւարան ընտրեց , ուրկից Իզմիլեան Սրբազան առանց ետին նայելու ձգեց փախաւ :

Այս տեսակ տեղ մը ինչ պիտի ըլլար Ազգային Սահմանադրութիւնը . որ ազգային շահին ու ընդհանուր իրաւունքէն դատ բանի մը հետ հաշտուիլ չէր ուզեր , պիտի կըրնար հիմ բռնել այս անթիփաներու երկրը , առանց անթիփա մը ըլլալու : Հիմա կը տեսնենք :

Սահմանադրութիւնը հոս հասաւ չը հասաւ , տեղացիք բնեցիկներ զայն . մէջը նայեցան դուրսը դիտեցին , խաբախը առին , մէջինը ձգեցին , և իրաւունք ալ ունէին . որովհետեւ այդ Սահմանադրութիւնը այնպէս մը կը խօսէր իրենց որ երբէք լսուած չէր Եգիպտոսի մէջ : Որոշեցին զայն անհետացնել և Եգիպտական Ազգային հին օրէնքը սպորդեցնելով խաբախին մէջ , նորէն վարել տեղական գործերը :

Պէտք է գիտնալ թէ Եփեսոսացիք շատ գործնական մարդիկ են. նեղ պարագաներու մէջէն շատ դիւրութեամբ ելնել ցիտեն. նա մանուկանց այն «տեն» երբ ազգին ու իրենց շահը դէմ առ դէմ գայ. և մասնաւորապէս մէկ քանիներ շատ մեծ համբաւ ունին ամեն բանի մէջէն քէնիլ—բաւ գործս ելլելու, եթէ մինչև Խոյ Ազգային սնտուկը և կամ հաշիւները ըլլայ այդ Ժողովական հնարագետ պէյ մը շատ գործնական միջոց մը կը գտնէ Ազգային շահերը և իրաւունքները պահելու սահմանուած Սահմանադրութիւնը ունի հետաքննելու. այն է՝ տետրակները մէկ քանի մասի բաժնելով կլլել, զոր անմիջապէս կը մարսէ. (խնդրեմ. մի՛ վարժանաք, այս տեղի կլիմային տակ ամեն ինչ հեշտ կը մարսուի, մինչև անպամ ընդհանուր օրէնք ըսած վիթխարի իրաւունք մը)։

Կը պատմուի թէ այն հնարագետ պէյը այս գիւտին շնորհիւ աւելի մեծ աստիճանի բարձրացած է։

Այն պատմական մեծ օրէն ՚ի վեր նորէն գործադրութեան դրուած հին օրէնքին համեմատ կերթան մեր ազգային գործերը, որուն շնորհիւ, մինչև ցարդ շատ արդիւնաւետ և բեղմնաւոր շրջաններ կը բոլորեն ազգային գործերով պաղովները։

Այդ օրէնքը երեք բաժնի կը բաղկանայ.

Ա. Թայիպ (շաս աղեկ)

Բ. Մալէշ (վնաս լուսնի, հոգ լէ)

Գ. Աննամալի (խնջուս պէս)

Աստահ եմ թէ Արաբերէն գիտցողները անգամ չը պիտի կրնան հասկնալ այս երեք խորհրդաւոր բառերուն իմաստը, առանց Դանիէլեան մեկնութեան. ինչպէս Պաղատասար արքայն չը հասկցաւ Մանէ—Թէկէշ—Բարէսը։

Այս երեք օրինական սկզբունքներուն զօրութիւնը իմանալու համար պէտք է գաղափար մը ունենալ նախ տեղական ժողովներուն և մարմիններուն նկատմամբ։

Որ և է ժողով կը բաղկանայ քոջէ մը, և իր հետեւորդ շուքերէն. նոյն իսկ երբեմն կուգան հոն բազմիւ պէյին և կամ բաշա-

յին վեֆիլ խաւճի. սիկաոին կրակ տուողը, հանգստեան կոչուած խոհարարապետը, միշտ մեծաւորին հրամանաւ։ Ամեն խնդիր և անոր որոշումը կուգայ քոջէն, որուն հանդէպ ժողովականք միաբերան եւ երկիւղածութեամբ քայիլ կը կոխեն. եթէ մինչև իսկ այդ խնդիրը ըլլայ Եկեղեցին անդրոհով ընել, կամ վերնատունը լոծաներու բաժնելով տարեկան ապօնման մը որոշել, ձրի մկրտութիւն չընել, աղքատ մեղիները Նիդոսը նետել եւ այլն. քայիլ կը շրթունքներու եզրը թառած կեցած է, անմիջապէս իր ձայնը կը թոցնէ։

Հաւատացէք որ չափազանցութիւն չը կայ ըսածներուն մէջ, ընդհանրապէս զանց առնուած արտաւոյց կէտեր շատ կան, որոնք մաշէշի հետ փապելով շատ լաւ կընթանան։

Օրինակ մը.

Ասկէ բաւական տարիներ առաջ Վանքի կարապետ Գալուստեան անուն մեծահարուստ հայ մը կը վախճանի Գահիրէի մէջ. կարեւոր կտակ մը ազգին թողլով և հոյակապ ժառանգութիւն մ'ալ իրեններուն։ Այդ դրամը կը պահուի ազգ. առանցնորդարանի դրամարկին մէջ։ Ժառանգորդը կը հասնին, կը ունենալ հետը, (Առանցնորդարանի և ժառանգորդաց մէջ)։

Իրաց վիճակը հետզհետէ ծանրանալու երևոյթ մը կ'ունենայ. շատ գէշ հետեւեալներ պիտի կրնան եղբր առաջ գալ. եթէ հըրաշք մը, Եփեսոսի յատուկ, չը հասնի ու վերջ չը տար այդ խնդրոյն։

Գիշեր մը, Առանցնորդարանի դրամարկը պահուած պատը կը ծակի. դրամը կանհետանայ, կուիւր կը վերջանայ, ժառանգորդներն ալ քիչ օրէն թշուառութենէ կերթան հանգիւ իրենց մեծանուն հանգուցեալ ազգականին քով։

Կը տեսնէք թէ ինչ դիւրութեամբ վերջացած է այս խնդիրը. եթէ Գարակէօշեանը Եփեսոս մեռներ ու այդ կտակի խնդիրը հոն ծագեր, հաւատացէք որ բարերաւ ձեռք մը այնպիսի հանճարեղ կարգադրութիւն մը կը ներ, որ ոչ Ազգը և նոյն իսկ ոչ ալ Գարա-

կեղծանքները կիմանային թէ կտակ կայ եղեր։
Հիմա վստահ եմ թէ եգիպտոսը չը
ճանչցողները հարցնեն թէ, ի՞նչ լսել է. ա-
սիկա ըլլալու բան է. ի՞նչ իրաւունքով. ո՞ր
օրէնքով. պատասխանն է, մայիշ. ահա այս
է օրէնքը։

Կը պատմուի թէ առաջնորդարանի պա-
տին վրայ բացուած այն գեղակերտ ծակը
(*banque noir*) (*) ի վնասութեան կողմէ մեծ
գնով ծախու առնուած է իբրեւ հայ ձեռքէ
ելած հրաշակերտ աւթիխ մը։

Ընորհիւ այդ օրէնքին. շատ խաղաղ կապ-
րին հոն. կռիւ վեճ չըլլար. դիւթական այդ
երեք բառերը ամեն տարր եւ դասակարգ
համերաշխ կը պահեն. եւ գործերը շատ քա-
յիւյ են։

Երջանկայիշատակ Մէհեմմէտ Ալի օրէն
մնացած ժողովականներ կան, եւ այնպիսի ալ
թաղականներ, որոնց միմեկէր խաղաղակերտ-
քեան 25 ամեայ յորեւեանը թերեւս մօտ
օրէն կը կատարուի։

Այս տեղ ազգային գործերը վարողնե-
րը ժառանգական կըլլան. մինչեւ եօթը սե-
րունգ կրնան իշխել իրենց . . . սպառաւոր-
ներովը։

Ժողովներու մէջէն իսպառ վերցուած է
հայերէն լեզուն. հոն կը խօսուի արաբերէն,
Գաղիերէն ու իտալական լեզուներով խօսն
լեզու մը։ Չարաճծիներէն ոմանք կը պնդեն
թէ ասոր համար է որ ժողովականք շատ ա-
տեն իրար չեն հասկնար։

Ց'տեսութիւն։

ԱՐՄԵՆ

(*) Գողերու, բակահատներու և մաքսա-
նենգներու ընկերութիւն յեգիպտոս։

ՊԱՆՈ ՄԻՆԱՍԻՊԵԹԻՅԼԷ

Կէչէն բազար ագլամը, Մուսալլատա
վազը պիր գավէխանէտէ իբի տէլիգանըլար
շու եօլտա պիր միւքեալէմէտէ պուլունուր-
լար։

— Կարպիւմ, Ս- Յակոբ պալատենա կի-
տեճէքմիյիղ։

— Պալոյա չարբարսըն բէնտինի։

— Նիշի՛ն։

— Պու պալոյա պիզ եաշտա տէլիգան-
ըլլար տավէթ օլունմայաճագ մըլ։

— Թօհաֆ շէյ, սէպէպ։

— Ֆամիլեա պալոսու օլտուղունտան,
եապանճը ատամ կիտեմէյէճէք միշ։

— Էյ պիզ եապանճը՝ մըլըզ. պիր մէմ-
լէքէթ ուշագլարը տէյիլմիյիղ. պիզիմ տէ
Ֆամիլեալարըմըզ վար. մէսէլա, հէմշիրէմի
ալըպ կիտեմէյէճէք միյիմ։

— Հայըր, կիտեմէյէճէքսին։

— Պէնիմ նէ՞ գուսուրում վար բի։

— Գուսուրուն եօգ ամա, կիտեմէյէ-
ճէքսին։

— Չօգ շէյ։

— Օրատա կիւլմէք միւլմէք եօգ. էհ-
լի բեամիլ պալոսու տէնիյօր, պիզիմ կիպի-
լէրին իշի եօգ տըր։

— Էյլէ իսէ Սալլարպաշ օղլուլարընըն
խորիկի նա՞ըլ կիտէյօր, պէնտէն տէ պէշ
ալթը եաշ բիւշիւք տիր, հէմ պալօնուն նէ՞
օլտուղունու պիլմէզ. պիր Քրաֆըն վա՞ր մը
տէյի սօրմուշլարսա՞ պիր տէյիլ՝ իբի Թանէ
վար տէյիպ՝ ձէպինտէն պիր իբի Փրանբըզ
չըգարմըշ կէօսթէրմիշ. Քրաֆ Փրանք տն-
նամըշ։

— Հա՛, հա՛, հա՛։

— Սօնրա իշի աննաթմըշլարսա՞ ղէտէն-
կօթունու թերզիյէ կէօթիւրիպ՝ էթէքլէրինէ
իբի մագաս վուրտուրուպ՝ Քրաֆ եաբարա-
ճագմըշ, պէնիմ իսէ՞ էվտէ իբի Թանէ Քր-
րաֆըմ վար, հէմ տէ օնտան էյի օյնամագ
պիլիրիմ։

— Էյի ամա, նէ՞ չարէ, թարաֆըն
եօգ տըր. օնուն աղապէյիսի վար . . .

— Է՛ եօլտա տահա տօղրու եիւրիւմէք
պիլմէյէն շու Դամիանոս նէ՞ պիլիր բի պի-
րինճի տավէթի կիպի կիթմէյէ հաղըրլան-
մըշ. օնունտա թարաֆը վար։

— Հէլպէթ. հէմ օնլոր իւշիւ տէօր-
տիւ պիր օլուպ՝ Սթանպօլտաքի բիկմալեօն

նախ մօտաւ մաղաղասրնտան ետրմ տուղինա
սօն մօտա պէյազ գրաւաթ կէթիրտիյօրլար
ըմը:

— Աման շիմտի գաթըըըըմ կիւմէ-
տէն. օ Գամիանոս Սթանպօլտան գրաւաթ
կէթիրտէձէինէ՝ այաղընա պիր գիֆթ չօրապ
ալսըն.

— Օ Դէ՞ տէմէք, չօրապը եօ՞գ մու ը-
մը:

— Պալօ իշին շըզկըլը չօրապը եօգ ը-
մը տա գըզ գարտաշընըն իբէք չօրապընը
կիյէձէինէ՝ կէշէն ազշամ Գօմէրսիալտա պիր
արգատաշընա սէյլէմիշ:

— Եալընըզ օնու պիլիրսին սէն. պա-
լօտա անգլարընըն նասըրը աճըմասըն տէյի
իբի՜իւշ կիւն տիր բանթօֆլալըա չարշըյա
կիտիպ կէլիյօրլար.

— Այազլարընը սույա պիլէ գօյսալար
նաֆիլէ տիր, չիւնքիւ օյնամագ պիլմէզլէր,
զաւալը տամալար աճապա նէ՞ չէքէձէքլէր
պունլարըն էլինտէն:

— Պէն տամալարըն եերինտէ օլսամ,
օյնամագ պիլմէյէն գաւալիէն իլէ իւզերիմէ
կիւտիւրմէք իշին բառտօն տէյիպ՝ օ գա-
ւալիէնի պրագըրմ:

— Էյլէ եաբմայաճազլարընը նէ՞ պի-
լիյօրսըն:

— Պա խուսուս, Խորիկ օլմուշ Գամիա-
նոս օլմուշ ֆրանսըզճա հիշազմատըզլարըն-
տան գօմանտա թարաֆընտան վերիլէն էմիր-
լէրէ նա՛սըլ աննայաճազլար:

— Պիզ իշիթտիք բի գօմանտա իբի լի-
սան իւզրէ օլաճագ. պիրի ալա ֆրանսէ տի-
կերի ալանկէ:

— Օ նա՛սըլ օլուր եա:

— Մէսէլա, գօմանտան ֆրանսըզճա
անապան եախօտ պալաւնսն տէյի էմր ի-
տէրսէ՝ ինկիլիզ գօմանտանը տալի էթէտէն՝
թօրնէնէք, Քիլապիք տէյէձէք իմիշ:

— Սահի՛՛՛ մի սէյլէյօրսըն.

— Պէյլէ իշիթտիք. պիրի սս քլաա տէ-
յէձէք օլուրօա՝ օ պիրի տէ լաթօթիւր-իշա-
րէթին վերէձէք իմիշ:

— Աւաթը եօլճուլուղու մոգ խտէձէքլէր
աղաթ:

— Պիլմէմ, պէյլէ իշիթտիք:

Պու ալա, բէնտիլերինի տիննէմէքտօ-
լան պիր իւշիւնճի շախս միւքեալէմէյէ կիր-
չէրէք՝ շէյլէ տէմիշ.

— Ավֆ խտըսինիպ միւսիւլէր, միւ-
քեալէմէնիլէ պիր ազ միւտախէլէ խտէձէքլէ
չիւնքիւ վիճտանըմ պէնի րահաթսըզ խտ-
յօր. պու սէյլէտիքլէրինիզին հիշ պիրսինն
ալը եօգ տըր. բի՛մ պիլիր հանկըճա հիլ թա-
րաֆընտան բիացայա շըգալըլմըլ տըր. պէնտէ-
նիպ էյի պիլիրիմ բի, մէմէքէթիմիզին սիզ-
լէր կիպի տէլիգանլըլարըն բեաֆֆէսինէ տա-
վէթնամէ կիտէձէք տիր. պինսէն ալէյհ, միւս-
թէրիհ օլուպ, վէ էթէքլէն պերիքինէ միյտէ
պօղկունլուղու վերմէյիպ, պիւաքիս պու պա-
լօնուն ինթիզամը վէ բարլագ սուրէթտէ իճ-
րա օլունմասընա կայրէթ իթմէլիյիզ բի՛ սա-
յիլէր պիզի այըպլամասընլար:

Ձեկոյց. Առ Տ. Գ. ի Գահիրէ — «Հայե-
լի» բաժանորդագիրնը կանխիկ է:

«Իրաւունք»ի Դ. ՏԱՐԵՇՐԱՆԸ 1899

«Իրաւունք» յաւաքիկայ տարեշրջանի
մէջ պիտի հրատարակուի շաբաթը երկու ան-
գամ Հայերէն ու Պուլկարերէն լեզուներով
և աւելի մեծագիր ծաւալով, Վախկէս որ մի-
այն Հայերէն մասին պարունակութիւնը գը-
րեթէ պիտի հաւասարի նախկին Իրաւունքին
չորս երեսներուն:

Բաժնեկին 10 ֆրանք Պուլկարիոյ եւ
12 ֆրանք արտասահմանի համար:

Պուլկարերէն մասին խմբագրութիւնը
ստանձնած է Կոստոյիկ Բէթր Տրակուէֆ,
հանրաճանօթ փաստաբան—հրապարակագիր
և նախագահ Ստրանճա յեզափոխական ըն-
կերութեան:

ՄԱՀՃՈՒՊԻՅԵԹԻՆ
ՄԻԻՔԵԱՓԱԹԸ

ԿԻՒԼԻԻՃԼԻԻ ԳՕՄԵՏԻ ՊԻՐ ԲԵՐՏԵ

(Կէյեմ Նիսիսեհեմ)

Քլիթ — (Պիր սանսայիե թագսիս ի-
սերեհ) Լուծֆէն, մատամ. (մասաւ ա-
յոր, սիկերիերի եիզդերիւնի եհշիսիւն)

Մատ — Թէշէ.ք.քիւր իտէրիւ միւ-
սիւ Քլիթանոր. (ճիւղեակ սե օրորոր-
յար, մասաւ իսե օրոր եհրե օրորաճափ
սոր,) շիմտի, միւսիւլէր, պէնի տիննէ-
յինիլ :

Ճիւմլէ — Սիզի տիննէյօրըզ .

Քլիթ — Էվվէթ, տիննէյօրըզ .

Թաֆ . Սէն սոււ .

Նիգ . Սօբա քէսի .

Ժօզ . Սիւանո, կամէն ,

Ալֆ . Սիլէնցիօ տիւվօլօ .

հեքայիս քէպ

Մատ — Միւսիւլէր, րէճա իտէրիւմ,
սէօզլէրիւմի քէսմէյէրէք, էյիճի պէնի
տիննէյինիլ . զանն իտէրիւմ քի՝ սիզլէ-
րի պուրայա տալէթ իթտիղիմին սէպէ-
պինի աննամըշօրըզ: Պիր գատըն, քէն-
տիսինէ պիր զէվճ ինթիլսապ իթմէյէ
հիւր տիր, տէյիլ մի:

Ճիւմլէ — Էվվէթ, հիւր տիր .

Քլիթ — Էվվէթ մատամ, հիւր տիր .

Թաֆ . Սէն սոււ .

Նիգ . Սօբա քէսի .

Ժօզ . Սիւանո .

Ալֆ . Սիլէնցիօ տիւվօլօ .

հեքայիս քէպ

Մատ — Պէնտէնիլ տէ, պու. սայէ-
տէ սիզլէրտէն պիրինի քէնտիմէ զէվճ
ինթիլսապ իտէճէիւմի մալիւմինիլ օլ-
սուն . Պազը առէմլէր էօյլէ զանն իտէր-
լէր քի՝ ալթոււլարն սայէսինտէ զէվճի
պահթիյար իտէրլէր . օ միսիլիւլէր եա-
նըլըլար . զիրա հէր պիր գատընըն կէօյ-

նիւ բարա իլէ սաթըն ալընմազ, (Թաճ
րա եիզդիւնի եհշիսիւ) պազըլարը պիր
չօգ վուայաթլար էտիպ, սօսիէթէլէրտէ
պուլոււնմազլա, կէօյնիւնիւ եիւ.քսէ.քլէր-
տէ կէզտիրիպ՝ հօպպալալըզլա պիր դա-
տընըն մուհապէթիւնի ճէլպ իտէմէզլէր
(Ժօյեմ պաշընը յեվիւրիւ) պազըլարը տա-
շան ու շէօհրէթ սայէսինտէ քէնտիլէ-
ոհնի պալէ՝ապա կէօսթէրմէք իսթէր-
լէրտէ տէ՝ օ մագուլէ առամլար աւլա
պիր գատընը մէսուտ իտէմէզլէր, զիրա
մուհապէթ՝ շան աւ շէրէֆի տայըմ՝ թէ-
գատտիւմ իտէր . պէօյլէլէրինէ՝ շէօհ-
րէթ պուտալասը տէրլէր . (Նիզօրա եիւ-
զիւնի եհշիսիւ) էօյլէ առամլարտա վար
քի՝ սէնաաթը եիւ.քսէ.ք մէվզըտա զանն
իտէրէք, քէնտիլէրի տայիմա զուրուր
օլուրլար . իշթէ օնլարտան մէսուտիյէթ
տայիմա ուզազ գալըր . (Տօգթօր պաշընը
յեվիւրիւ) իմտի միւսիւլէր, զաննըմճա
էֆքեարըմը աննաթապիլտիւմ, պինտէն
ալէյհ, սիզլէրտէն պիրինի քէնտիմէ
զէվճ ինթիլսապ իտէճէիւմ :

Ճիւմլէ — Էյի եաբարսընըզ մա-
տամ :

Քլիթ — Բէք կիւզէլ սէօյլէյօրսընըզ
մատամ .

Ճիւմլէ — Սէն սոււ .

Մատ — Էվվէթ, սիզլէրտէն պիրի-
սինի .

Ճիւմլէ — Պէնտէնիլի, մատամ .

Մատ — Հայըր, եալընըզ միւսիւ .

Ճիւմլէ — Պէն, պէն .

Մատ — Հայըր, միւսիւլէր, մահ-
ճուպիյէթ հէր զէման կալէպէ իտէր,
պէնիւմ զէվճ ինթիլսապ իթտիղիւմ զաթ .

Ճիւմլէ — Պուլուրոււնազ էլիւմի, մա-
տամ .

Մատ — Միւսիւլ Քլիթանորը ալըր,
Ճիւմլէ — Քլիթանորը . շու

սէրսէմ պուտալա մը .

Մատ — Հայըր, միւսիւլէր, օ սէր-
սէմ տէյիլ մահճուպ տըր . պուլուրու-
նուզ, սօգազ գաբըսը սիզլէր իշիւն ա-

ըզտըր. Ալիքսան, միւսիւէրէ եօլ
կէօթէր.

Ալիք. — (Հէր քէսին շարկարնը վե-
րէրէք) Պոյուրունուզ հօպալա միւսիւ-
լէր, գըշ իրինի չէօղիւն պագալըմ. (հէլի-
սի հիսսէթի Բիթանսրըյա պագարագ չը-
գարար.)

Մատ. — Էյ միւսիւ Բիթանտը, իշ-
թէ արթըզ պէն սէնին օլտում, պուն-
տան պէօլէ մէսուտիյէ թիւէ մըրըր վագ թ
իտէճէիզ. լաքին, ըէճա իտէրլմ. պու
հալիմ թապիյաթընըզը աւլա տէյիշ-
տիրմէյէսինիզ. զիրա, պու սաատէթէ
նայիլ օլմանըզ՝ մահճուպիյէթինիզին
միւքեաֆաթը տըր.

Բերսէ ինէր

(ԻսիւՄ)

ՓԱՓԱՃԱՇԱԿՆԵՐՈՒՆ

Յատկապէս խնամօք պատրաստու-
ած ընտիր երչիկ և ապուխտ. կը ծախ-
ուի Վառնա Մուսալլա, Տ. Ռափայէլ Գա-
րագաշեանի նպարեղինաց վաճառա-
տունը: Գին գոհացուցիչ: Քաղաքներէ ու
արտասահմանէ եկած յանձնարարու-
թիւնք ալ փութով կը կատարուին:

ԸՆՏԻՐ ԹԵՅ

Թէյ գործածողները եթէ կ'ուզեն
օգտուիլ, պարտաւոր են ընտիր տեսա-
կէն առնել, որ կը վաճառի ի Վառնա,
Մուսալլա, Տ. Գասապեան եղբարց վա-
ճառատունը: Նոյն վաճառատունը ներ-
կայացուցիչն է նաև Ողզ. Հիւանդանոցի
և պօն անուն սիկարի ընտիր թղթերու:
Փոքրաքանակ ու մեծաքանակ վաճառ-
մունք: Քաղաքներէ եղած յանձնարա-
րութիւնք փութով կը կատարուին: Գի-
նէրը չափաւոր և կանխիկ:

3

ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՅԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՍՕՅԻԱ ԴԱՂԱԲԻ

ՊՈԽԿԱՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵՆԷՆ

ԵՐՇԱԽԱՆՈՐԵԱՆ

Ո. ՊԱՐԳԵԻՆ Է 500.000 ՁԲ. ՈՍԿԻ

50.000 տոմսեր հրապարակ հանուած
են, որոնց 25.000ը պիտի շահին հե-
տեւալ կարգաւ.

1898 Ղեկու. 10ին 1500 թիւեր

1899 Յնվր. 7ին 1500 "

" Փետր. 4ին 2000 "

" " 26ին " "

" Մարտ 19ին " "

" Ապր. 12ին 16.000 "

Մէկ ութերորդ տոմսակին գինն է.

Ոսկի Լէվ Սթ.

Ա. ամսոյ համար 1 25

Բ. " " 1 75

Գ. " " 2 87 1/2

Դ. " " 3 62 1/2

Ե. " " 2 87 1/2

Զ. " " 2 2 1/2

14 40

Ասոնցմէ զատ կը գտնուին նաև քա-
ւորդ, կէս և ամբողջ տոմսեր, որոնցար-
ժէքները համեմատաբար կաւելնան.

Գնելու և մանրամասն տեղեկու-
թեանց համար պէտք է գիմել սեղանա-
ւոր Տ. Սարգիս Գաբրիէլեանի, Վառնա.

Մուսալլա.

ԳՈՒՇԱԿ

Ա. ՊԱԳԱՅԻ

Կամ Զուարճալի Բաղդադցոյ
ընտանեկան

Երկսեռ ամէն հասակի ընթերցողաց ըզ-
բօսալի ժամանցներ տուող սոյն գիրքը կը
ծախուի մէկ Ֆրանքի, թղթատարի ծախքով
գիմել խմբագրութեան:

ОТГОВОРНИКЪ М. СКОНОВЪ
Печанница "Взаимность" — Варна.